

Folkekirken på St. Hanshaugen

NYHETSBREV
ADVENT 2021
www.kirken.no/sthans/

ST. HANSHAUGEN SOKN, GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

EN EPOKE ER OVER – GEITMYRSVEIEN 7D ER SOLGT

Eiendommen Geitmyrsveien 7D har vært i menighetens eie i nesten 100år. I 1927 sto bygget ferdig med forsamlingsdel og en fløy til prestebolig. Det ble i mange år brukt som menighetshus i Gamle Aker. I de senere årene eiendommen vært leid ut, dels til en kinesisk menighet, og dels til Jesus Church.

Et gammelt hus trenger stadig vedlikehold, og det krever både personale og penger. Etter hvert hadde det bygd seg opp et betydelig etterslep på vedlikeholdet, og eiendommen var i realiteten i behov av en fullstendig rehabilitering. Menigheten hadde ikke kapasitet til å stå for dette, og det forrige menighetsrådet gjorde et stort arbeid med å utrede muligheten for å selge eiendommen. Det nåværende menighetsrådet tok over saken da det tiltrådte i slutten av 2019, og på desembermøtet i 2020 ble det vedtatt å selge.

Vi ønsket å legge eiendommen ut for salg på det åpne markedet, men for å beholde en viss kontroll med fremtidig bruk, ba vi budgiverne om å levere en skisse over hva de tenke å bruke eiendommen til. En slik skisse er imidlertid ikke juridisk bindende. Vi engasjerte både advokat og megler til å bistå med salget. Eiendommen ble lagt ut på markedet på sensommeren 2021, med budfrist i september. Etter flere budrunder stor vi igjen med to aktuelle budgivere. Vi anså at deres planer var likeverdige i forhold til

fremtidig bruk, og valgte da det høyeste budet, som var på 86 millioner kroner. I et ekstraordinært møte i menighetsrådet den 4. oktober, gikk tilslaget til Merkan-tilbygg Holding A/S, som vil bygge ut et tilbud til eldre, med leiligheter og felles fasiliteter.

Utfordringen for menighetsrådet blir nå å forvalte disse pengene til beste for arbeidet i menigheten. Noe vil bli investert i en utbygging i Akersbakken til et kirke- og kultursenter. Noe må investeres slik at vi får avkastning til drift og bygging av menigheten i årene fremover.

*Kirsten T. Nielsen,
menighetsrådsleder*

INNHALDSFORTEGNELSE

I dette nyhetsbrevet for soknet gleder vi oss over å kunne fortelle om:

- Adventstid
- Konserter i advent
- Folkefrelsar til oss kom
- Adventstiden på primstaven – noe merkedager
- Synagogen i Bergstien 100 år
- Jul på Lovisenberg
- Ut av koronaen?

ADVENTSTID

Hva kan vi lære om oss selv og tilværelsen av å studere naturen? Vi som liker å gå lange turer, kanskje har vandret pilegrim i Norge, vet at vi tidvis møter Olavs-kilder. Kildespring som skal ha kommet til etter at Olav den Hellige passerte området for 1000 år siden eller som på noe vis har med Olavs virke å gjøre. Og naturformasjoner. I vår region har vi «Olavs gang» over Vilberg-fjellet, like før Arteid på Kløfta – det er som det er sprengt ut en korridor der i fjellet. Hvorvidt den gamle overbevisningen handlet om at Olav og hans menn dro skip over fjellet, som vi jo vet man gjorde, eller om det handler om den mytiske fortellingen om Olavs skip som kunne seile «til lands, til vanns og i luften med», og som skal ha lagd korridoren da det seilte over fjellet, er uklart.

For middelaldermennesket var naturen en bok hvor Gud hadde åpenbart sin vilje og sin plan, Olavskildene og Olavs gang er to eksempler. Ellers er jo særlig Marias skjønnhet synlig hos oss i blomster som «Maria nøkkelblom», og Gud minner oss om Maria Jesu mor ved at hennes sko er synlig for oss i blomsten «Marisko». Og også de vakre «Marihønene» forteller om jomfruen, i middelalder ble det å drepe en Marihøne ansett å være en synd.

Et mytisk verdensbilde taper snart terreng for en fremvoksende naturvitenskap, naturen blir objekt for studier og analyse – og blir snart ressurs og råvare.

Hvordan kan vi lære av naturen? Ikke ved å vende tilbake til et førmoderne verdensbilde preget av hva vi kan kalle magiske forestillinger, selv om det gamle språket og de

gamle navnene fortsatt gleder og fasinere oss. Samtidig erkjenner vi i dag, i møte med fremvoksende økologisk krise, at vi alle må våkne opp og lære å se at den verden vi lever i er mer enn råvare og mulighet for mennesket. Vandringene kan hjelpe oss på vei, til å erkjenne at verden er fylt av hellig nærvær, Guddommelig nærvær. Men også når vi midt i byen ser inn i tilfeldige øyne vi møter på bussen, på fortauet eller i butikken, og ser dybder vi før ikke kjente. Det går om ærefrykt for livet.

La årets adventstid være både en læretid og en forberedelsestid. Til å lære av naturens bok, søke å se lenger enn hvor vårt blikk vanligvis rekker. Føle ærefrykt for livet. Og til å forberede oss til igjen å feire Guds komme i det forsvarsløse barnet, i krybben – vårt håp, vår tro, at kraften til å være til i alt det som er til, der får ansikt og navn. For også vi får slutte oss til alle de generasjoner som gjennom 2000 år har funnet håp, lys, glede og liv i fortellingene om barnet som ble født i Betlehem. Velsignet adventstid!

Roger Jensen, sokneprest

KONSERTER I ADVENT

Dato	Kl.	Ensemble
<i>Gamle Aker kirke</i>		
01.des	18.00	Edvard Munch skole
04.des	19.00	St.halvardguttene
05.des	19.00	Opera Sødal
09.des	20.00	D.N. Studentersangforening
10.des	19.00	Barokkanerne
11.des	16.00	Bislet kammerkor
12.des	17+19.30	Majorstuen kammerkor
14.des	18+19.30	Oslo Katedralskole
17.des	19.00	Oslo Chorale selskap
18.des	17+19.00	Oslo Vokalensemble
19.des	17+19.00	Le Voci
22.des	19.00	Oslo Håndverkerforening
 <i>Lovisenberg kirke</i>		
17. des	18+20.00	Lovisenbergkoret

Ta kontakt med kontoret for info om billetter.

FOLKEFRELSAR TIL OSS KOM

Salmen «Folkefrelser til oss kom», er den eldste kjente kristne salmen som fortsatt synges. Den het opprinnelig *Veni Redemptor Gentium*, og var en salme skrevet av biskop Ambrosius av Milano (d. 397). Den ble oversatt til tysk av Martin Luther i 1523 med tittelen *Nun komm, der Heiden Heiland* og videre til norsk ved Bernt Støylen i 1905. Den er en adventssalme og har nummer 2 i Norsk Salmebok. Melodien vi bruker er kjent fra Erfurt i Tyskland i 1524.

1.
Folkefrelser, til oss kom,
fødd av møy i armodsdóm!
Heile verdi undrast på
kvi du soleis koma må.

2.
Herrens under her me ser,
ved Guds Ande dette skjer.
Livsens ord frå himmerik
vert i kjøt og blod oss lik.

3.
Utan synd han boren er
Som all synd for verdi ber.
Han er både Gud og mann,
alle folk han frelsa kann.

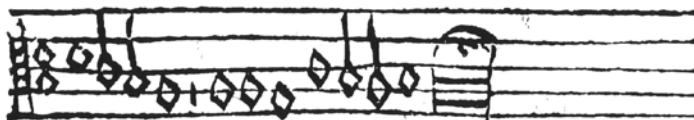
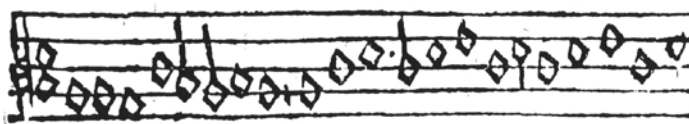
4.
Frå Gud Fader kom han her,
heim til Gud hans vegar ber,
Ned han fór til helheims land,
upp fór til Guds høgre hand.

5.
Du som er Gud Fader lik,
Ver i vanmakt sigerrík!
Med din guddomsvelde kom,
styrk oss i vår armodsdóm.

6.
Klårt di krubbe skina kann,
ljuset nytt i natti rann,
naud og natt til ende er,
trui alltid ljuset ser.

7.
Lov og takk, du Herre kjær,
som til verdi komen er!
Fader god og Ande blid,
lov og takk til evig tid!

¶ Hymnus. Veni redemptor gentium.

¶ Nun komm der Heyden heyland/der yungfrawen
kynd erkannnd. Das sich wunnder alle welt / Gott
solch gepurt yhm bestelt.

Nicht von Mans blut noch von fleisch/allein vō
dem heyligen geyst/ Ist Gottes wort worden eyn
mensch/vnd bluet eyn frucht weibs fleisch.

Der yungfraw leib schwanger ward / doch bleib
keuscheyt reyn bewald / Leucht er far mäch tugēd
schon/Gott da war yn seynem thron.

Er gieng aus der kamer seyn/dem kōnglichen saal
so reyn.Gott vō art vñ mensch eyn helli / seyn weg
er zu lauffen eyllt.

Seyn laufft kam vom vatter her/vnd keret wider
zum vater. fur hyn vndtern zu der hell/vnd wiber
zu Gottes stuel.

¶ ij

Slik teksten kom på trykk i Erfurt i 1524, i sangboken
Enchiridion Oder eyn Handbuchlein)

ADVENTSTIDA PÅ PRIMSTAVEN – NOEN MERKEDAGER

Primstaven var tidligere tiders kalender. Den hadde to sider, en sommerside og en vinterside. Vinteren begynte den 14. oktober, sommeren den 14. april. Dette hang sammen med arbeidsårets gang.

De fleste merkedagene på primstaven er knyttet til katolske helgener, men med sterke islett av gammel folketro. I desember ser vi at merkedagene ofte først og fremst ble knyttet til hvilke juleforberedelser som skulle være ferdige til de ulike tidspunkt. Tradisjonene varierte over hele landet.

6. desember: Nilsmesse til minne om Nicolaus, som var biskop i Myra i Lilleasia på 300-tallet. Legenden forteller at han var en gavmild mann, og han er opphavet til vår julenisse. Han knyttes også til skipsfart, og i et skrift fra 1700-tallet står det at etter Nilsmesse måtte ikke noe skip forlate havnen før om våren. Primstavmerket er nesten alltid en bispestav.

9. desember: Minnedag for Anna, jomfru Marias mor. På denne dagen skulle en vaske klærne så de var rene til jul, het det i Seljord. På Romerike og Sunnmøre skulle en begynne å forberede brygging av juleøl.

13. desember: Lussimesse, til minne om den hellige Lucia fra Syrakus, som led martyrdøden i 304. Hun ble dyrket over hele Europa, og til Norge kom skikken fra Sverige. Men andre tradisjoner er blandet inn. Dagen forbindes også med en uhygge-

lig skikkelse, Lussi, som kom og kontrollerte at alt gikk riktig for seg på gårdene, og som kunne både straffe folk og til og med ta dem med seg når hun kom farende over himmelen med sitt følge av mørke makter. Natt til 13. desember var etter gammel tidsregning den mørkeste og lengste i året, og det var farlig å gå ute om kvelden. På lussidagen måtte en ikke gjøre noe arbeid som innebar at noe gikk rundt, for eksempel baking eller spinning, og alt grovarbeid før jul skulle være ferdig

21. desember: Tomasmesse, til minne om apostelen Tomas, som led martyrdøden i India på slutten av 60-tallet. På den dagen skulle en brygge juleølet. I Vestfold skulle juleveden være i hus. I gamle dager ble julefreden lyst inn på denne dagen.

Under vintersolverv, som ble knyttet til datoene 13. 21. og 25 desember, forestilte en seg at alt som var fast ble løst; horna på dyra, dyr som stor fast i fjellet osv. Eller at det skjedde endringer; Vann ble til vin og omvendt, været skiftet. Godt vær på solvervdagen betydde godt vær resten av vinteren, og et godt år for bonden.

25. desember var naturligvis den største og viktigste merkedagen, og til den de påfølgende dagene knytter det seg et vell av tradisjoner både fra kristen og førkristen tid.

Av Kirsten Tordis Nielsen

Kilder:

Brynjulv Alver: Dag og merke
Olav Bø: Vår norske jul
Wikipedia

Foto: CC

Foto: Lars Flydal

LOVISENBERG-SØNDAG OG SUPERTORS DAG (-TIRSDAG?)

«Lovisenberg-søndag» er en del av soknets satsning på Lovisenberg-området. Én søndag i måneden, fortrinnsvis første søndag i måneden, arrangeres en flott gudstjeneste med et bredere fokus, for *både* små og store. Datoene for første kvartal er 9. januar, så 6. februar og 6. mars, endelig 3. april.

«Supertorsdag» er navnet på det arbeidet i St. Hanshaugen sokn for barn og familier som drives i Lovisenberg menighetshus. Her får du middagen ferdig servert, etter middag kan barna være med på kor eller en hobbyaktivitet! Kr 50,- per voksen, gratis for barn. Det er viktig at ingen deltar om de er syke eller

har symptomer på Korona. Over nyttår vurderes det om dagen flyttes fra torsdag til tirsdag!

Har du spørsmål, ta kontakt med barne- og ungdomsdiakon Kristian: ka889@kirken.no

Bibel-gruppe...?

Vi vil gjerne være med å organisere Bibel-gruppe(r). Ønsker du å være med kan du sende en mail til kontoret (post.sthans.oslo@kirken.no), så vil vi forsøke å organisere!

SYNAGOGEN I BERGSTIEN 100 ÅR

«Et livsviktig gudshus» av Harald Stanghelle, trykket i Aftenposten 25. nov. Gjengitt med tillatelse av forfatteren

Uten synagogen i Bergstien kunne vårt lands hovedstad nå vært uten jødisk liv. I dag er konge og kronprins der for å markere dens betydning.

Kan vi ha tillit til norske myndigheter? Er det for mye antisemittisme i Norge? Og hva har vi å komme tilbake til? Slik fortelles det at interimstyret i den lille jødiske menigheten satt i landflyktighet i Stockholm og stilte seg spørsmål om det fantes en fremtid for dem i Norge.

USA, Palestina eller Norge?

Bakgrunnen var bekmørk: I mellomkrigstiden hadde antisemittismen hatt en blomstringstid. Så gjorde okkupasjonen fra april 1940 forholdene stadig vanskeligere for norske jøder. Høsten 1942 ble svært mange av dem først arrestert og så deportert til de nazistiske utryddelsesleirene. Men en del greide å flykte til Sverige.

I det svenske eksilet visste de norske jødene bare så altfor godt hva som skjedde med trosfellene. Og når man ante slutten på krigen, var spørsmålet hva de overlevende skulle gjøre.

Det ble diskutert å støtte opp om emigrasjon til USA eller Palestina, men beslutningen ble likevel at man skulle vende hjem til Norge.

Et klart ja

For de norske jødene kunne svare et klart ja på spørsmålet om de hadde noe å komme hjem til. De hadde synagogen i Bergstien. Uten den kan det være at man hadde valgt annerledes.

Synagogen – ordet betyr forsamlingshus – var underlig nok nesten uskadet.

En av grunnene var at tyske Wehrmacht hadde brukt den som lager. Blant annet av sykler og mengder av pornografisk litteratur.

Paradoksalt nok reddet det bygningen. Til og med de verdifulle torarullene med vakker kledning og forseggjort sølvutstyr var bevart.

Etter en lynrask oppussing ble synagogen gjeninnviet i oktober 1945 med kronprins Olav til stede. I dag er det hans sønn og sønnesønn som et år på overtid markerer det jødiske gudshusets 100-årsjubileum. For det ble første gang tatt i bruk i 1920, mens som med så mye annet satte koronaen en stopper for fjorårets planlagte markering.

Kort historie

Den jødiske minoritetens historie i Norge er kort. Frigjøringsverket på Eidsvoll var jo det motsatte av frihet for jødene. De ble utestengt fra riket og var det helt til forbudet ble tatt ut av Grunnloven i 1851.

40 år senere (1891) var det mange nok her til å stifte en menighet – Det Mosaiske Trossamfund. Den holdt seg lenge med leide lokaler, men 29. november 1918 ble grunnsteinen lagt for synagogen i Bergstien ved St. Hanshaugen i Norges hovedstad.

Det ble avgjørende for at det var noe å komme tilbake til i 1945.

Dagens jødiske samfunn er fortsatt lite. Det Mosaiske Trossamfund i Oslo teller under 800 medlemmer. Det totale antall jøder i Norge er trolig under 2000.

Ingen frisone

Likevel er ikke Norge en frisone fra antisemittisme. Snarere kan mye tyde på at den er økende. Beretningene om jødisk ungdom som trakasseres hvis de markerer sin identitet ved å gå med et smykke

Fra 100-årsmarkeringen av synagogen, også St.Hanshaugen sokn var invitert og med på feiringen.

med davidsstjernen, er skremmende talende. Det samme er opinionsundersøkelser som viser at jødehatet er mer livskraftig enn vi liker å tenke på.

Den eldgamle europeiske antisemittismen lever fortsatt. Selv om mange av oss nok hadde trodd at kunnskapen om nazistenes industrielle folkemord skulle fungere som en evig vaksine mot jødehatets gift. Slik er det ikke.

Denne mørke arven kombineres i vår tid med en ny form for jødehat. Den er importert fra Midtøsten og Nord-Afrika. Fra land som aldri har tatt noe oppgjør med en slik tankegang. Snarere har dette i årtier vært en del av en akseptert politisk kultur. Ofte blandet sammen med den betente israelsk-palestinske konflikten.

Nå merker også vi dette. Vi har fått det som importvare, men det vever seg sammen med nedarvede holdninger som dessverre ikke er fjern historie hos oss etniske nordmenn.

Liv og lim

Natten til 17. oktober 2006 fikk vi et uhyggelig eksempel på de farlige konsekvensene av dette. Da ble synagogen angrepet og beskyttet. Elleve kulehull var synlige bevis i den hvite fasaden. Det var

et angrep på jødisk liv i Norge.

Sikkerheten rundt synagogen i Bergstien er en daglig påminnelse om hvor spesielt utsatt vår jødiske minoritet er. Og hva en økende antisemittisme kan føre til. Det finnes dem som er redd for at resultatet kan bli at en verdifull minoritet mister sitt fotfeste her hos oss.

Men i dag er heldigvis ikke dette en høyaktuell problemstilling. Og nettopp synagogen er et omdreiningspunkt for hovedstadens jødiske befolkning. Den er ikke bare en viktig tradisjonsbærer, men også en samling om jødisk liv. Slik blir den en avgjørende og konkret identitetsmarkør for en umistelig minoritet.

«Liv og lim for Oslos jøder», slik avisen Vårt Land karakteriserte det i en reportasje fra synagogen. Et gudshus som bærer en svært så inkluderende inskripsjon over inngangsbuen kong Harald og kronprins Haakon i dag går gjennom:

«For mitt hus skal kalles et bedehus for alle folk.»

Vi står sammen!

Publisert på menighetens hjemmeside 30.9.2020

Det er med dyp uro vi opplever at nynazister demonstrerer utenfor den jødiske synagogen, som er lokalisert her midt i St. Hanshaugen sokn. Det vekker dype og vonde minner om hendelser vi alle er forpliktet til å forhindre at kan gjenta seg. Vi ønsker å uttrykke solidaritet med våre jødiske venner, og vi står sammen mot de holdninger som her kommer til uttrykk!

Roger Jensen/ sokneprest

JUL PÅ LOVISENBERG

Den sterkeste og kanskje mest spesielle juletradisjonen på Diakonissehuset er lesningen av «forjettelsene». I dag ville vi vel kalt det profetier/ spådommer om Jesu komme som vi finner i Det gamle testamentet.

Denne tradisjonen hadde Cathinka Guldberg med seg fra Kaizerswerth i Tyskland.

Det finnes mange profetier (spådommer) og i utgangspunktet var det valgt ut 28 fra ulike steder i Mosebøkene og hos profetene. Av disse ble det lest 7 ulike hver søndag i adventstiden.

På julaften samlet diakonissene seg rundt juletreet og nå ble *alle* profetiene lest. Hele rommet lå i mørket og for hver profeti ble det tent ett lys på juletreet, til slutt lyste hele treet. Nå kunne julen begynne. Jesusbarnet var født i en stall i Betlehem, Gud var blitt menneske. Til slutt sang man «Jeg synger julekvad»

I dag er det ingen julaftenfeiring på Diakonissehuset. Men tradisjonen om å lese «forjettelsene» er beholdt. Nå leser man dem på en samling en hverdag i adventstiden. Det er ikke så mange som 48, men skriftstedene viser alle til løftet om at det skulle komme en frelser til Israels folk.

Stuen er mørk og lyses opp med ett og ett levende lys på treet. Til slutt tennes alle de elektriske lysene som tegn på at Jesus er kommet som et lys i mørke.

En annen tradisjon er å pynte juletreet med håndlagde hvite papir-

liljer. Disse lages en kveld i adventstiden hvor de som vil kan komme og lære og lage disse. Juletreet har også en julekrybbe nederst i treet med en englestige som går opp til stjernen i toppen.

Både kvelden med forjettelser og ettermiddagen med lagning av liljer er åpne for alle som ønsker å komme. Bare gjennom at flere tar del i dette kan vi bringe disse spesielle tradisjonene videre.

I år er det lesing av forjettelsene den 2. desember og «verksted» for lagning av liljer til juletreet 23. november, begge dager kl. 1600 på Diakonissehuset. Alle er velkommen!

Av Kari Andersen

UT AV KORONAEN?

Av Anders Smith, tidl. fyllkeslege, senior-rådgiver i Helsedirektoratet

Da jeg skulle skrive en artikkel under denne overskriften, var «bestillingen» først skrevet uten spørsmålstegn. Så det er jeg som har satt spørsmålstegnet der. Dernest var jeg litt i tvil om meningen med artikkelen var å skrive om «Ute av koronaen», altså at det var noe som vi var ferdig med.

Og svaret på spørsmålene er: Nei, vi er ikke ute av koronaen, men selvsagt håper vi at vi er på vei ut. Men det kan nok enda ta lang tid! Nå har det gått 1 ¾ år siden landet vårt og store deler av verden for øvrig ble «stengt». Det kan synes som både en kort og en lang tid.

Jeg tror at vi kort oppsummert kan si det slik om hvem som har hatt ansvaret for å styre utviklingen på korona-området: først var det staten med krav om stengning av skoler og utesteder, bruk av hjemmekontor, sterkt begrensede antall deltagere på offentlige og private arrangementer, bruk av munnbind, innreiseforbud, karantene, testing og lignende. Og ikke minst, etter ca. 10 måneder, en massiv innsats når det gjaldt testing og vaksinasjon. Koronaen er en epidemi som har gått over hele verden; derfor kalles den en pandemi. Men den har slått forskjellig an i de enkelte landene og verdensdelene. Også i vårt land har det vært stor variasjon i angrepsraten mellom kommunene og mellom fylkene.

Vaksinasjonen har uten tvil vært et meget vellykket tiltak. Det har ganske sikkert resultert i endring i hvilke aldersgrupper som har blitt angrepet og hvilken alvorlighetsgrad som de rammede

har opplevd. I løpet av 2021 har relativt færre eldre blitt rammet samtidig som middelaldrende og yngre mennesker er blitt rammet i større grad, dog slik at sykdommen hos de yngre gjerne har hatt et mildere forløp.

Etter hvert har mer av ansvaret for å styre utviklingen, gått over til kommunene. Det henger sammen med den store variasjonen som har vært mellom kommunene. Hvorfor skulle en kommune som ikke hadde hatt et eneste tilfelle, ha like strenge restriksjoner som f. eks. større bykommuner hvor det hadde vært tallrike utbrudd over lengre tid? Staten har i økende grad vært i kontakt med enkeltkommuner om hva disse burde gjøre i sin situasjon. Veldig mange av de tiltakene som enkeltkommuner har satt i verk, har bestått i rådgivning og veiledning til befolkningen. Det har vært lite bruk av forbud og sanksjoner. Utover våren og sommeren i år så det riktig lyst ut for denne dreiningen, og Solberg-regjeringen lanserte «Normal hverdag» fra 25. september, dog med tilføyelsen «med økt beredskap». Denne tilføyelsen har vist seg å være helt nødvendig. I de siste ukene har vi fått en markant økning av nye smittetilfeller, økende antall innleggelser i sykehus og noe flere dødsfall. Med meldingen om «Normal hverdag med økt beredskap» kan vi trygt si at mer og mer av ansvaret nå er lagt til enkeltindividene, altså hver og en av oss. Nå er det vi som selv må bestemme hvor vi vil ferdes, hvem vi vil omgås, om vi skal ta bussen eller gå, om vi skal gå i kirken og hvor vi velger å sitte? Skal vi fortsatt bruke munnbind?

Dette må allikevel ikke oppfattes som at sentrale helsemyndigheter har trukket seg fra sitt ansvar. Men nå består dette ansvaret vesentlig i å gi råd og regler.

I "En normal hverdag med økt beredskap" gjelder disse reglene og rådene:

- Meterkravet avvikles
- Restriksjoner knyttet til arrangementer og sammenkomster oppheves
- Innslippsstopp og krav om bordplassering på serveringssteder forsvinner
- Trafikklysmodellen er utgangspunkt når det gjelder smittevern i skoler og barnehager.
- Fortsatt krav om at man skal isolere seg hvis man har covid-19 (de som bryter dette, risikerer bot)

Videre sier myndighetene:

Når myndighetenes råd og regler i hovedsak forsvinner, kan den enkelte velge selv hvilken risiko han eller hun vil ta og hvilke tiltak han eller hun vil praktisere. Avvikling av tiltak som nasjonale råd eller regler står ikke i veien for at enkeltpersoner kan velge høyere beskyttelsesnivå for seg selv. For eksempel kan de som ønsker større beskyttelse mot luftveisinfeksjoner, velge å holde mer avstand til andre og selv benytte munnbind.

Myndighetene har laget konkrete anbefalinger om følgende:

- Håndhygiene
- Hostehygiene
- Råd ved luftveissymptomer
- Testing
- Isolering ved smitte
- Smittesporing
- Råd til nærkontakter
- Munnbind

Man kan alltid lese siste nytt om gjeldende anbefalinger

og om koronaen forøvrig på [Koronavirus - helsenorge.no](https://www.helsenorge.no)

Avslutningsord

Koronaviruset (eller SARS-CoV-2 som det heter på fagspråket) er nok kommet for å bli! Vi må leve med det, og vi vil oppleve at viruset også endrer seg (muterer). Dette gjør at det regelmessig vil være aktuelt å vaksinere befolkningen på nytt, i hvert fall bestemte grupper slik vi i mange år har vennet oss til når det gjelder influensaviruset og influensabølgene nesten hvert eneste år. Noen av de reglene som er etablert siden mars 2020, vil vi og bør vi nok, ta med oss i fremtiden, også. Da tenker jeg særlig på god håndhygiene og riktig hostekultur. Om vi bør bruke munnbind i all evighet, er jeg mer usikker på. Jeg tror at god håndhygiene og hostekultur er det viktigste vi bør ta med oss i årene som kommer. Og det burde være til å leve med!

(Skrevet 2. november -21)

Bilde fra Gamle Aker kirke, julen 2020 – vi fikk ikke feire gudstjeneste grunnet korona, men ha åpen kirke med pålagt bruk av munnbind.

*For informasjon om våre arrangementer,
lese søndagens preken hjemme på skjerm,
se vår hjemmeside:
www.kirken.no/sthans/*

*St. Hanshaugen sokn, Akersbakken 30,
0172 Oslo. post.sthans.oslo@kirken.no*

Redaksjonen for nyhetsbrevet består av:

*Arnfinn Rognmo (red.)
Kirsten T. Nilsen,
Anders Smith og
Roger Jensen.*

Alle bilder ©RJ om ikke annet er anført.